

Protokół posiedzenia
Centralnej Komisji Metodycznej
Warszawa, 7.11.2018 r.

Obecni:

- Hanna Staszewska – przewodnicząca,
- Robert Górski (NDAP) – sekretarz,
- Aleksander Korolewicz (Archiwum Narodowe w Krakowie),
- Małgorzata Król (Archiwum Akt Nowych),
- Zbigniew Marek (Archiwum Państwowe w Poznaniu),
- Aleksandra Starczewska-Wojnar (Archiwum Państwowe w Opolu),
- Dariusz Magier (Archiwum Państwowe w Siedlcach),
- Magdalena Sadza (Archiwum Państwowe w Warszawie),
- Ewa Dubaj (Archiwum Państwowe w Częstochowie),
- Marcin Kapała (Archiwum Państwowe w Lesznie),

goście:

- Bartosz Nowożycki (NDAP),
- Maciej Zdunek (NDAP).

Porządek posiedzenia:

1. Otwarcie posiedzenia,
2. Określenie kierunków działania Komisji – dr Wojciech Woźniak, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych,
3. Omówienie planu pracy CKM – Hanna Staszewska,
4. Omówienie uwag dr Wojciecha Woźniaka i dr Henryka Niestroja do projektu zarządzenia w sprawie zasad porządkowania i inwentaryzacji dokumentów dźwiękowych i filmowych w archiwach państwowych,
5. Rozpoczęcie dyskusji nad nowelizacją zarządzenia Nr 8 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z 30 stycznia 2018 r. w sprawie inwentaryzacji materiałów archiwalnych oraz sporządzania i zatwierdzania elektronicznych inwentarzy archiwalnych dla zespołów (zbiorów) w archiwach państwowych w kontekście całkowitej elektronicznej pomocy archiwalnych w nowym systemie ZoSIA,
6. Wolne głosy i wnioski,
7. Zamknięcie posiedzenia.

Ad 1.

Posiedzenie Centralnej Komisji Metodycznej otworzyła przewodnicząca Hanna Staszewska. Powitała przybyłych członków Komisji oraz gości. Przekazała obecnym, że w rozmowie z Naczelnym Dyrektorem Archiwów Państwowych ustalone zostało, iż CKM będzie zapleczem metodycznym dla nowej wersji systemu ZoSIA. Rezultaty prac Komisji będą podstawą tworzonego do systemu modułów. Konieczne będzie przygotowanie projektów nowych przepisów metodycznych, bądź też nowelizacji obecnie obowiązujących.

Ad 2 i 3.

H. Staszewska przedstawiła zebranym porządek spotkania, w ramach którego uwzględniona została dyskusja nad uwagami Naczelnego Dyrektora oraz jego Zastępcy, dr. Henryka Niestroja do projektu zarządzenia w sprawie zasad porządkowania i inwentaryzacji dokumentów dźwiękowych i filmowych w archiwach państwowych, a także planem pracy Komisji. Zapowiedziała też udział Naczelnego Dyrektora, który przedstawić ma swoje oczekiwania wobec CKM.

Ad 4.

W związku z informacją o późniejszym przybyciu Naczelnego Dyrektora, Przewodnicząca rozpoczęła dyskusję nad uwagami do projektu zarządzenia w sprawie zasad porządkowania i inwentaryzacji dokumentów dźwiękowych i filmowych w archiwach państwowych.

Pierwsza uwaga dr. Henryka Niestroja dotyczyła kwestii jednostki archiwalnej dla dokumentów filmowych (§ 3 ust. 2). H. Niestrój zaproponował uszczegółowienie informacji, w szczególności ustalenie, czy np. serial telewizyjny stanowić będzie 1 jednostkę, czy też poszczególne odcinki.

M. Sadza stwierdziła, że serial jest czymś więcej niż 1 jednostką archiwalną, sugerując poziom podklasy. Zauważyła, że np. w przypadku wywiadów mamy też cykle, wywiady nieprzypadkowe. E. Dubaj dodała, że cykl jest czymś logicznie całym, spójnym.

M. Kapała stwierdził, że zaproponowany zapis jest czytelny, a jedynym kryterium jest logiczna całość. Według niego każdy będzie rozumieć ją inaczej. Wyraził również wątpliwość, czy będzie w ogóle możliwe zdefiniowanie, czym jest ta logiczna całość.

A. Starczewska-Wojnar zasugerowała, aby umożliwić podjęcie decyzji archiwistom, którzy będą znać materiał. W przeciwnym razie utkniemy w dywagacjach terminologicznych.

Z. Marek zaproponował nawet rezygnację z określenia „logiczna”, jednakże pozostali członkowie CKM nie zgodzili się.

H. Staszewska dodała, że opisywać możemy na różnych poziomach. Nie widzi zatem potrzeby zmian w § 3.

Członkowie CKM zdecydowali o pozostawieniu możliwości wyboru archiwistom.

W komentarzu do § 5 W. Woźniak zapytał, czy zalecenie zapoznania się z treścią dokumentu dźwiękowego lub filmowego dotyczy również dokumentów w postaci elektronicznej i czy nie byłoby lepiej, aby bezwarunkowo sporządzać kopie użytkowe.

Członkowie CKM stwierdzili, że nie należy wymuszać obowiązku sporządzania kopii na etapie porządkowania. Zapis w obecnym brzmieniu, zalecający sporządzenie kopii, gdy

korzystanie z oryginalnego nośnika mogłoby spowodować jego uszkodzenie, zniszczenie lub przyspieszenie procesu destrukcji, jest wystarczający.

W. Woźniak w komentarzu do § 7 ust. 1 zapytał, jakie jest uzasadnienie wymogu, że przypadku dokumentacji nieuporządkowanej należy uformować jednostki archiwalne, z uwzględnieniem zasady, że w ramach jednej jednostki grupuje się dokumenty dźwiękowe i dokumenty filmowe w postaci tradycyjnej lub elektronicznej. Wyraził też wątpliwość, że jeśli dana audycja składać się będzie z dwóch reportaży zapisanych na VHS i dwóch w postaci cyfrowej to nie będzie można z niej utworzyć jednej jednostki archiwalnej zgodnie z § 2 ust. 2. Zwrócił także uwagę, że ust. 1 może być sprzeczny z ust. 2 w paragrafie 7, gdzie mowa o gromadzeniu w ramach jednej jednostki archiwalnej nośników i plików z tym samym zapisem. W opinii CKM obowiązujące zarządzenie Nr 7 z 30 stycznia 2018 r. w sprawie ewidencjonowania zasobu archiwalnego w archiwach państwowych wymusza podanie najpierw informacji o postaci, a później rodzaju dokumentacji. W związku z tym, § 7 ust. 2 jest konsekwencją § 7 ust. 1.

W odpowiedzi na pytania dr. H. Niestroja do § 7 ust. 2, czy przewiduje się pozostawienie kopii i w jakiej liczbie, o ile powstały one u twórcy, ponadto, czy regulujemy postać równoważnika oryginału oraz czy jako jedną jednostkę traktujemy wszystkie formy nagrania od pierwotnego, przez wszystkie obróbki do wersji publikowanej, które nie będą tożsame, członkowie Komisji stwierdzili, że o tym decyduje archiwum i analogicznie, jak w przypadku materiałów ulotnych oraz dokumentacji fotograficznej, nie ma potrzeby regulowania tych kwestii.

M. Kapała zapytał, jak rozumieć zapis § 8 ust. 3 mówiący, że w obrębie zespołu (zbioru) archiwalnego należy stosować jednolity system oznaczania nośników. H. Staszewska i B. Nowożycki odpowiedzieli, że w § 8 uwzględniono trzy różne warianty nadawania nośnikom identyfikatora. Mają one na celu uniknięcie dublowania numeracji nośników w zasobie danego archiwum.

M. Kapała zapytał również o sposób postępowania z nagraniami cyfrowymi oraz kwestię ich identyfikacji. B. Nowożycki stwierdził, że w każdym archiwum zostanie przyjęty jakiś sposób oznaczania plików na macierzach dyskowych. Zarządzenie tej kwestii nie reguluje. Potrzebne jest jednak zarządzenie NDAP, które kompleksowo regulować będzie kwestię postępowania z dokumentami cyfrowymi w archiwach.

M. Zdunek przypomniał, że w zespole do opracowania zasad przejmowania materiałów archiwalnych w postaci elektronicznej do zasobu archiwów państwowych oraz wyznaczenia przedstawicieli archiwów państwowych odpowiedzialnych za postępowanie z dokumentacją w postaci elektronicznej zagadnienie to miało być poruszane. Pliki powinny być w archiwum zabezpieczone na odpowiednich nośnikach. Podkreślił przy tym, że jedną z ważniejszych kwestii jest nazewnictwo plików. Powinny być to oznaczenia, które pozwolą na ich identyfikację.

M. Sadza zasugerowała, aby w projekcie zarządzenia uwzględnić zapis mówiący o konieczności przyjęcia jednolitego nazewnictwa.

M. Kapała zgodził się z sugestią twierdząc, że zapis taki nie będzie kolidować z planowanym normatywem kompleksowo obejmującym kwestie postępowania z materiałami w postaci cyfrowej. M. Zdunek zaproponował też dodanie odesłania do tego normatywu w projekcie zarządzenia w sprawie zasad porządkowania i inwentaryzacji dokumentów dźwiękowych i filmowych w archiwach państwowych.

A. Korolewicz zwrócił uwagę, że proponowane w § 9 pkt 21 możliwości wyboru informacji o majątkowych prawach archiwum państwowego do utworu, tj. pełne, brak,

ograniczone, nie dotyczy, nie są zgodne z listą (w przypadku fotografii), która niedawno w systemie ZoSIA uległa zmianie i obejmuje: „należą do archiwum”, „należą do osób trzecich”, „wygasły”, „status nieustalony”.

Ad 5.

W związku z otrzymaną informacją o odwołaniu dr. Wojciecha Woźniaka ze stanowiska Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych, zaplanowana dyskusja nad nowelizacją zarządzenia Nr 8 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z 30 stycznia 2018 r. w sprawie inwentaryzacji materiałów archiwalnych oraz sporządzania i zatwierdzania elektronicznych inwentarzy archiwalnych dla zespołów (zbiorów) w archiwach państwowych w kontekście całkowitej elektronicznej pomocy archiwalnych w nowym systemie ZoSIA, a także planem pracy CKM, nie odbyła się.

Ad 6 i 7.

Wobec braku wolnych wniosków, Przewodnicząca H. Staszewska podziękowała wszystkim za udział i zamknęła posiedzenie.

Robert Górski
Sekretarz

Hanna Staszewska
Przewodnicząca

Załączniki:

1. Projekt zarządzenia w sprawie zasad porządkowania i inwentaryzacji dokumentów dźwiękowych i filmowych w archiwach państwowych,
2. Projekt planu pracy Centralnej Komisji Metodycznej 2018-2020.